

Pripravuje sa zákaz dovozu zahraničného rádioaktívneho odpadu

Do Národnej rady SR bol predložený poslanecký návrh zákona, ktorým sa má novelizovať zákon o ochrane životného prostredia¹ a zákon o radiačnej ochrane² (ďalej ako „Návrh zákona“).

Aj keď Návrh zákona ešte nebol kompletne prerokovaný parlamentom, teda nie je ešte schválený, nižšie stručne poukazujeme na zásadné zmeny, ktoré plánuje zaviesť.

Zákaz dovozu zahraničného rádioaktívneho odpadu a vyhoreného jadrového paliva

Deklarovaným cieľom Návrhu zákona je prispieť k zníženiu zaťaženia, resp. závažného poškodenia životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva. Tento cieľ sa má podľa dôvodovej správy dosiahnuť zákazom dovozu rádioaktívneho odpadu a vyhoreného jadrového paliva s pôvodom mimo územia Slovenskej republiky. Tento takzvaný zahraničný rádioaktívny materiál nemožno dovážať na Slovensko s cieľom jeho ďalšieho spracovania, skladovania, respektíve iného nakladania.

Zákaz dovozu má byť v zmysle dôvodovej správy obsiahnutý v oboch zákonoch, čo však nekorešponduje so skutočnosťou. Faktom je, že len zákon o radiačnej ochrane, a to až v prechodných ustanoveniach zakazuje dovážať zahraničný rádioaktívny odpad, resp. vyhorené jadrové palivo. Zákon o ochrane životného prostredia takýto zákaz dovozu neobsahuje vôbec.

Zákon o ochrane životného prostredia sa má doplniť o nový výslovný zákaz skladovať, spracovávať, upravovať, ukladať, manipulovať alebo iným spôsobom nakladať s rádioaktívnym odpadom a vyhoreným jadrovým palivom.

Podmienky zákazu nakladania s rádioaktívnym odpadom

Tento zákaz má dve podmienky:

- Po prvé musí ísť o rádioaktívny odpad, resp. vyhorené jadrové palivo, ktoré sa nevyprodukovalo

na území Slovenskej republiky – má teda pôvod v zahraničí.

- Druhou podmienkou je, že nakladanie s týmto materiálom je zakázané v prípade, ak sa uskutočňuje spôsobom, ktorý by mohol viesť k zvýšeniu radiačnej záťaže obyvateľov alebo životného prostredia.

Nakoľko zrejme každé nakladanie s rádioaktívnym, resp. jadrovým materiálom v súčasnosti v sebe obsahuje určité riziko pre životné prostredie, resp. obyvateľstvo, možno tento zákaz vzťahovať na všetky formy nakladania so zahraničným rádioaktívnym odpadom, resp. jadrovým palivom.

Prechod kompetencií na Úrad verejného zdravotníctva SR

Zákon o radiačnej ochrane sa má zmeniť tak, že problematika udeľovania súhlasu s cezhraničnou prepravou rádioaktívneho materiálu už nebude v kompetencii Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej ako „Ministerstvo“), ale v pôsobnosti Úradu verejného zdravotníctva SR (ďalej ako „Úrad“).

Prechod kompetencií však nie je navrhnutý dôsledne, keďže niektoré činnosti, ktoré v súčasnosti vykonáva Ministerstvo, neprechádzajú na Úrad. Ide napríklad o plnenie oznamovacej povinnosti pri preprave zásielok, ktorá sa aktuálne musí oznámiť Ministerstvu 24 hodín vopred³.

Rovnako nie je pokrytá povinnosť mať odborného zástupcu pri preprave rádioaktívnych materiálov⁴. Aktuálne znenie zákona o radiačnej ochrane túto povinnosť ustanovuje, pričom Návrh zákona pravdepodobným nedopatrením s odborným zástupcom nepočíta⁵.

Duplicitný zákaz nakladania s rádioaktívnym odpadom

Rovnako aj tento zákon obsahuje identický výslovný zákaz nakladať so zahraničným rádioaktívnym odpadom a vyhoreným jadrovým palivom. Tieto materiály je zakázané skladovať, spracovávať, upravovať, ukladať, manipulovať alebo iným spôsobom s nimi nakladať spôsobom, ktorý by mohol viesť k zvýšeniu radiačnej záťaže obyvateľov alebo životného prostredia.

Zákaz dovozu rádioaktívneho odpadu

Samotný zákaz dovozu rádioaktívneho odpadu a vyhoreného jadrového paliva vyprodukovaného v zahraničí, ktorý má byť cieľom novej úpravy, Návrh zákona zavádza až v rámci prechodných ustanovení. Uvedené riešenie nie je štandardné a vytvára istú mieru právnej neurčitosti.

Dovoz sa s účinnosťou od 1. 9. 2021 má zakázať. Pritom existujúce povolenia vydané Ministerstvom na dovoz alebo prepravu rádioaktívneho odpadu podľa tohto zákona by mali ostať v platnosti len do 31. augusta 2021. Ak dôjde k dovozu týchto materiálov po uvedenom dátume na účely spracovania, spaľovania alebo úpravy, bude dovozca povinný zabezpečiť ich bezodkladnú prepravu do krajiny ich pôvodu.

Zmyslom prechodných ustanovení je len vyriešiť vzťah medzi predošlou a novou právnou úpravou, aby bolo

núvajú to, čo nová právna úprava prináša v predošlom texte, ale neobsahujú nové pravidlo. Návrh zákona však zákaz dovozu rádioaktívneho odpadu zakotvuje len v texte prechodných ustanovení, pričom v predošlom texte Návrhu zákona tento zákaz nie je výslovne uvedený. Navrhovaná úprava teda nezodpovedá pravidlám tvorby právnych predpisov.

V ďalšom priebehu bude zaujímavé sledovať, či parlament predmetný Návrh zákona na schôdzi plánovanej v septembri schváli. Je zrejmé, že medzi Návrhom zákona

zrejme ich jednoznačné prepojenie s konkrétnymi zmenami v právnych predpisoch⁶. Prechodné ustanovenia určujú vplyv zmien novej právnej úpravy na existujúce vzťahy. Teda prechodné ustanovenia len pome-

a jeho dôvodovou správou nie je plný súlad, ako aj to, že cieľ právnej úpravy je uvedený až v rámci prechodných ustanovení, čo nie je v súlade s právnymi predpismi. Rovnako ostáva nezohľadnený vplyv tohto zákazu na

existujúce zmluvné vzťahy týkajúce sa spracovania rádioaktívnych odpadov, keďže zákonný zákaz dovozu a spracovania zahraničného rádioaktívneho odpadu bude mať na podnikateľov s povolením Ministerstva značný vplyv. Otáznym je rovnako zákaz dovozu zahraničného rádioaktívneho odpadu vzhľadom na pohyb rádioaktívnych odpadov na území Európskej únie.

Mgr. Ján Macej, PhD.
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

- 1 Zákonník č. 17/1992 Zb. životnom prostredí v znení neskorších predpisov.
- 2 Zákonník č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 3 Blížišie § 105 ods. 1 zákona o radiačnej ochrane.
- 4 Blížišie § 30 ods. 1 zákona o radiačnej ochrane.
- 5 Cieľom úpravy podľa dôvodovej správy je, že zmena reflektuje na stratu právomoci Ministerstva udeľovať súhlas s prepravou. Konečným dôsledkom však nie je len legislatívno-technická úprava, ale strata povinnosti mať odborného zástupcu pri preprave rádioaktívneho materiálu, čo však dôvodová správa nespomína.
- 6 Podľa druhej vety § 5 ods. 4 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov platí: „Formulácia prechodných ustanovení musí byť úplná a presná, aby ich prepojenie s konkrétnymi zmenami v právnom predpise bolo jednoznačné, a vytvárali tak právny základ pre plynulý prechod existujúcich právnych vzťahov na novú právnu úpravu.“

Plnenie odpadových povinností PRE VÝROBCOV, DOVOZCOV A PREDAJCOV ELEKTROZARIADENÍ

SEWA
Member of **European
Recycling
Platform**

 Viac ako **16-ročné** skúsenosti
a **700 spokojných klientov.**

 Administratívna podpora a **férové ceny.**

 One-stop shop riešenie pre elektro,
batérie, obaly a neobalové výrobky
na jednom mieste.

 www.sewa.sk

 sewa@sewa.sk

 +421 2 4910 6824